

۲۰ < ۲۱

اثرات خطرناک ناامنی فراگیر شغلی

تحولات اخیر بازار کار ایران را نمی‌توان صرفاً در قالب شاخص‌های اقتصادی مانند نرخ بیکاری یا کاهش اشتغال تحلیل کرد، بلکه این وضعیت بیانگر بروز یک بحران ساختاری...

یادداشت روز

۷ < ۲۱

هجوم برای استفاده از هوش مصنوعی

گوناگون

۵ < ۲۱

وقتی استرس شغلی خواب را نشانه می‌رود

مرداد

۲۰ < ۲۱

مرداد ماه در استان ۶۷۵ حادثه با ۷۴۵ مصدوم

مرداد

همدان پیام

www.HamedanPayam.com

پنجشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ • ۲۳ صفر ۱۴۴۸ • 6 AUGUST 2026
سال بیست و سوم • شماره ۵۴۷۹ • ۸ صفحه روزنامه • ۵۵۰۰۰ تومان

دعوت صمت از سرمایه‌گذاران

معادن کشف‌شده استان به مزایده گذاشته می‌شود

۶ < ۲۱

۳ < ۲۱

۲۰ روز دیگر مشکل قطعی برطرف می‌شود

چاره‌اندیشی برای تامین آب شرب شهر اسدآباد

۳ < ۲۱

اثرات خطرناک ناامنی فراگیر شغلی

تحولات اخیر بازار کار ایران را نمی‌توان صرفاً در قالب شاخص‌های اقتصادی مانند نرخ بیکاری یا کاهش اشتغال تحلیل کرد، بلکه این وضعیت بیانگر بروز یک بحران ساختاری است که پیامدهای آن به حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و حتی روانی جامعه سرایت کرده است. در جامعه‌شناسی، اشتغال صرفاً منبع درآمد نیست، بلکه یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های هویت اجتماعی، امنیت روانی و احساس تعلق افراد به جامعه محسوب می‌شود. از این رو، هرگونه اختلال در بازار کار، به‌طور مستقیم بر کیفیت زندگی شهروندان تأثیر می‌گذارد.

حمید حاج‌اسماعیلی کارشناس بازار کار در گفتگویی می‌گوید: برآوردها نشان می‌دهد بین یک‌و نیم تا دو و نیم میلیون فرصت شغلی در یک سال گذشته از بین رفته است؛ در حالی که تنها حدود ۳۰۰ هزار نفر برای دریافت بیمه بیکاری مراجعه کرده‌اند. این گزاره از منظر جامعه‌شناسی کار، تنها به معنای کاهش فرصت‌های شغلی نیست، بلکه بیانگر گسترش اشتغال غیررسمی و ناکارآمدی نظام‌های حمایت اجتماعی است. در این شرایط ناامنی شغلی به یک وضعیت فراگیر تبدیل می‌شود و افراد حتی در صورت اشتغال نیز آینده اقتصادی خود را نامطمئن ارزیابی می‌کنند. از سوی دیگر، صحبت‌های این کارشناس مبنی بر اینکه ۴۹ ساعت کار در هفته نشانه رونق نیست؛ مردم به دلیل پایین بودن دستمزدها ناچارند فقط برای بقا بیشتر کار کنند، به روشنی بیانگر گسترش پدیده اشتغال فقیر است. در ادبیات جامعه‌شناسی، افزایش ساعات کار زمانی که ناشی از اجبار اقتصادی باشد، نه‌تنها نشانه رشد اقتصادی نیست، بلکه حکایت از کاهش کیفیت اشتغال و افت سطح رفاه دارد. در چنین شرایطی، اشتغال دیگر قادر به تأمین امنیت اقتصادی نیست و صرفاً به ابزاری برای ادامه بقا تبدیل می‌شود؛ وضعیتی که فرسودگی جسمی و روانی، کاهش مشارکت اجتماعی و تضعیف روابط خانوادگی را نیز به همراه دارد.

علاوه بر این کارشناسان بر این باورند که شکاف میان دستمزد و هزینه واقعی زندگی بیش از ۱۰ برابر شده و بسیاری از مردم می‌گویند حقوقشان تنها هزینه سه روز اول ماه را تأمین می‌کند... با تأکید بر این گزاره می‌توان از تعمیق نابرابری ساختاری سخن گفت. در چنین وضعیتی، خانوارها ناچار به حذف تدریجی هزینه‌های آموزش، سلامت، فرهنگ و تفریح می‌شوند و فقر از یک پدیده صرفاً اقتصادی، به محرومیتی چندبعدی تبدیل می‌شود که فرصت‌های رشد و تحرک اجتماعی را به شدت محدود می‌کند. از منظر جامعه‌شناسی توسعه، هشدار کارشناسان مبنی بر اینکه از هر دو نفر در ایران، یک نفر زیر خط فقر قرار گرفته باشد، زنگ خطری برای تضعیف طبقه متوسط و افزایش شکاف‌های اجتماعی است. کوچک شدن طبقه متوسط، کاهش امید به آینده، افزایش احساس محرومیت نسبی و افت اعتماد اجتماعی را به دنبال دارد؛ عواملی که می‌توانند زمینه‌ساز کاهش مشارکت مدنی و تضعیف سرمایه اجتماعی شوند. نکته قابل توجه دیگر، تأکید بر این است که بیش از ۷۰ درصد بحران بیکاری ریشه در ساختار بیمار اقتصاد ایران دارد. این دیدگاه با رویکردهای جامعه‌شناسی توسعه همخوانی دارد که مسائل بازار کار را نتیجه ناکارآمدی سیاست‌گذاری، کاهش سرمایه‌گذاری مولد و اختلال در سازوکارهای اقتصادی می‌دانند. بر این اساس، بیکاری صرفاً یک مسئله فردی نیست، بلکه محصول عملکرد دساختارهایی است که توان ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار و حمایت مؤثر از نیروی کار را از دست داده‌اند.

در مجموع، وضعیت کنونی بازار کار را باید بازتاب بحرانی دانست که ابعاد آن بسیار فراتر از اقتصاد است. تداوم بیکاری، گسترش فقر و کاهش قدرت خرید، نه‌تنها معیشت خانوارها را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه انسجام اجتماعی و حتی چشم‌انداز توسعه کشور را نیز با چالش مواجه می‌سازد. از این رو، عبور از این وضعیت مستلزم اصلاحات ساختاری در اقتصاد، تقویت نظام حمایت اجتماعی، ارتقای کیفیت مدیریت و اتخاذ سیاست‌هایی است که به جای تمرکز بر پیامدها، ریشه‌های نهادی و ساختاری بحران بازار کار را هدف قرار دهند.

مرداد ماه در استان

۶۷۵ حادثه با ۷۴۵ مصدوم

از ابتدای مردادماه تاکنون ۶۷۵ حادثه ترافیکی در سطح استان رخ داده که در جریان آن ۷۴۵ نفر مصدوم شده‌اند.

رئیس مرکز اورژانس ۱۱۵ استان همدان با بیان این مطلب گفت: از ابتدای مردادماه تاکنون ۶۷۵ حادثه ترافیکی در سطح استان رخ داده که در جریان آن ۷۴۵ نفر مصدوم شده‌اند.

محمد ربیع یگانه اظهار کرد: کارشناسان اورژانس ۱۱۵ با حضور به‌موقع در محل حوادث خدمات و اقدامات درمانی اولیه را به مصدومان ارائه کردند و افراد نیازمند نیز برای ادامه روند درمان به مراکز درمانی انتقال یافتند. رئیس مرکز اورژانس ۱۱۵ استان همدان با اشاره به آمادگی کامل ناوگان عملیاتی اورژانس استان افزود:

پایان پویش سلامت روان با شناسایی ۹۶۱ فرد پرخطر

پویش ملی «سنجش سلامت روان» همزمان با سراسر کشور در این استان به پایان رسید و در جریان اجرای آن، ۹۶۱ نفر در معرض مخاطرات روانی شناسایی و برای دریافت خدمات تخصصی به مراکز مشاوره ارجاع شدند.

مدیرکل بهزیستی همدان گفت: این پویش از ابتدای خردادماه امسال با هدف شناسایی سریع، غربالگری تخصصی و مداخله زودهنگام در بحران‌های روانی، به‌ویژه در جمعیت بالای ۱۸ سال، اجرا شد.

فریدالدین حجت الاسلامی در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: در مجموع ۱۲ هزار و ۱۶۲ نفر از افراد بالای ۱۸ سال استان در این پویش ثبت‌نام کردند و همدان از نظر میزان مشارکت در رتبه ۶ کشور قرار گرفت.

مدیرکل بهزیستی همدان گفت: در اجرای این طرح، ۲۶۷ نفر به روانپزشک ارجاع شدند که بیشترین آنان را بانوان تشکیل می‌دادند.

حجت الاسلامی با بیان اینکه از مجموع افراد شناسایی شده، ۷۸ نفر برای بهره‌مندی از خدمات مشاوره روان‌شناختی به مراکز مشاوره مراجعه کردند، افزود: ۱۵ مرکز مشاوره غیردولتی و یک مرکز مشاوره دولتی استان در اجرای این پویش همکاری داشتند. وی با تأکید بر اهمیت سلامت روان به‌عنوان یکی از ارکان اصلی سلامت عمومی جامعه اظهار کرد: با توجه به تشدید برخی بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی در سال‌های اخیر، ضرورت پایش مستمر وضعیت روانی جامعه بیش از گذشته احساس می‌شود و این پویش با همین رویکرد طراحی و اجرا شد.

مدیرکل بهزیستی همدان افزود: این طرح ملی با محوریت دفتر مشاوره و امور روان‌شناختی معاونت سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور و بر پایه یک مدل دیجیتال، مرحله‌بندی شده و مبتنی بر اصول تریاز روان‌شناختی اجرا شد که امکان شناسایی سریع افراد در معرض خطر و ارائه خدمات مداخله‌ای به‌موقع را فراهم کرد.

حجت الاسلامی یادآوری کرد: استفاده از بسترهای دیجیتال، دسترسی مردم به خدمات غربالگری سلامت روان را تسهیل و فرآیند ارزیابی را در مقیاس وسیع، با دقت بیشتر و در زمان کوتاه‌تری امکان‌پذیر کرد.

بازگشت ۸۰ درصد زائران اربعین به همدان

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان همدان از بازگشت ۱۱ هزار و ۲۲۶ نفر از زائران اربعین حسینی به استان خبر داد.

حمید پرورشی با اشاره به بازگشت ۱۱ هزار و ۲۲۶ نفر از زائران اربعین حسینی به استان اظهار کرد: تاکنون حدود ۸۰ درصد از مجموع ۱۴ هزار و ۹۴ زائر اعزام‌شده با ناوگان حمل‌ونقل عمومی به مرزهای مهران و خسروی به استان بازگشته‌اند و خدمت‌رسانی برای انتقال سایر زائران همچنان ادامه دارد.

وی در گفت‌وگو با فارس افزود: از ابتدای اجرای طرح اربعین حسینی، از ۲۵ تیر تا ۱۳ مردادماه ۱۴۰۵، در مجموع ۱۴ هزار و ۹۴ زائر با ناوگان حمل‌ونقل عمومی استان در قالب ۶۱۱ سفر به مرزهای مهران و خسروی اعزام شدند.

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان همدان گفت: از این تعداد، ۱۱ هزار و ۷۲۱ نفر در قالب ۵۲۱ سفر به مرز مهران و ۲ هزار و ۳۷۳ نفر در قالب ۹۰ سفر به مرز خسروی منتقل شدند.

وی با اشاره به روند بازگشت زائران خاطر نشان کرد: تاکنون ۱۱ هزار و ۲۲۶ نفر از زائران به استان بازگشته‌اند که این آمار نشان‌دهنده بازگشت حدود ۸۰ درصد از مجموع اعزام‌شدگان است.

پرورشی ادامه داد: در حال حاضر ۲ هزار و ۸۶۸ نفر، معادل حدود ۲۰ درصد از زائران اعزام‌شده، همچنان در مسیر بازگشت قرار دارند و با برنامه‌ریزی انجام‌شده و آمادگی کامل ناوگان حمل‌ونقل عمومی، روند انتقال آنان به استان با سرعت و نظم در حال انجام است.

وی در پایان از تلاش شبانه‌روزی رانندگان، راهداران و تمامی عوامل اجرایی طرح اربعین قدردانی کرد و گفت: خدمت‌رسانی به زائران حضرت اباعبدالله(ع) تا بازگشت آخرین زائر به استان با تمام ظرفیت ادامه خواهد داشت.

۱- تولید صادرات محور در استان تقویت می‌شود. گویا این نوع تولید در استان‌های مرزی و نزدیک مرز همچون همدان مورد توجه قرار گرفته است. گفتنی است وقتی تولید داخل با استانداردهای به‌روز انجام شود و مازاد نیاز کشور وجود داشته باشد، می‌توان با قدرت وارد بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی شد.

۲- فوق‌العاده ویژه به وعده بدون منبع دولت و مجلس برای کارکنان تعدادی از دستگاه‌ها تبدیل شده است. گویا فوق‌العاده ویژه برای این دستگاه‌ها به مسئله‌ای در حوزه حکمرانی تبدیل شده که بر کیفیت سرمایه انسانی کشور اثر می‌گذارد. گفتنی است معیار اولویت‌بندی دولت در اختصاص فوق‌العاده ویژه به دستگاه‌ها عملاً ترکیبی از سقف اعتبارات مصوب هر دستگاه، وجود درآمدهای اختصاصی، قدرت چانه‌زنی سازمانی و میزان تأثیرگذاری در مذاکرات بودجه‌ای بوده است.

۳- بدهی دارو به بودجه ۱۴۰۶ موکول می‌شود. گویا وزیر اقتصاد اعلام کرده است که در بودجه سال ۱۴۰۵ هیچ منبعی برای پرداخت بدهی‌های حوزه دارو در نظر گرفته نشده و دولت نیز خارج از چارچوب قانون امکان تخصیص اعتبار ندارد. گفتنی است در حال حاضر ۱۸۶ قلم دارو با کمبود مواجه است که از این تعداد، ۴۳ قلم در وضعیت بحرانی قرار دارد.

۴- بازار لوازم خانگی تحت تأثیر نوسانات نرخ ارز قرار گرفته است. گویا افزایش هزینه‌های تولید، نوسانات نرخ ارز، محدودیت واردات و رشد هزینه‌های تأمین مواد اولیه از مهمترین عوامل موثر بر این بازار است. گفتنی است نتیجه این وضعیت آن بوده که تولیدکنندگان با افزایش هزینه‌ها و کاهش نقدینگی مواجه شده‌اند و مصرف‌کنندگان نیز قدرت خرید خود را از دست داده‌اند.

۵- امنیت هتل‌ها و ساختمان‌های بلند و مراکز اقامتی مورد توجه قرار گرفته است. گویا از میان ۲۱۷ هتل فعال در پایتخت، تنها ۴ هتل دارای تأییدیه کامل ایمنی هستند و حدود ۸۰ درصد هتل‌های این شهر فاقد استانداردهای لازم ایمنی به‌روز می‌باشند. گفتنی است ایمنی ساختمان‌های بلندمرتبه و مراکز اقامتی، یکی از حیاتی‌ترین ارکان مدیریت شهری و گردشگری در کلان‌شهرها است.

احتمال بارش موقت باران در برخی نقاط همدان

کارشناس هواشناسی استان همدان از احتمال بارش موقت قطرات باران در پاره‌ای از نقاط این استان خبر داد. روح‌الله زاهدی اظهار کرد: این روزها شاهد افزایش ابرها طی ساعاتی در آسمان استان هستیم که همین شرایط را کم و بیش تا اوایل هفته آینده می‌توان متصور بود. وی با بیان اینکه در ساعات بعدازظهر علاوه بر اینکه پوشش بیشتری از ابرها را داریم طی ساعاتی می‌توان رشد ابرها را نیز شاهد بود، خاطر نشان کرد: احتمال بارش قطرات باران به شکل موقت در پاره‌ای از مناطق را می‌توان انتظار داشت ضمن اینکه افزایش سرعت باد نیز قابل پیش‌بینی است.

چاره‌اندیشی برای تامین آب شرب شهر اسدآباد

۲۱ نماینده مجلس: تامین آب پایدار از سدهای همجوار پیگیری شود

نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی گفت: تامین آب شرب مطمئن و پایدار برای اسدآباد باید از طریق منابع دائم و سدهای شهرهای همجوار این شهر پیگیری شود

اکبر رنجبرزاده، اظهار کرد: با وجود تمامی اقدامات در حال انجام اما باز هم نمی‌توانیم اعلام کنیم که سال آینده در بحث آب شرب مشکل نخواهیم داشت چرا که چاه‌های آب شرب دشت اسدآباد در معرض تخریب و رانش هستند و باید به دنبال آب پایدار برای آن از طریق منابع آبی دائم و سدهای شهرهای همجوار دیگر باشیم.

وی ادامه داد: در راستای تامین آب شرب پایدار برای اسدآباد باید استاندار همدان در این رابطه مکاتباتی را با امور آب کشور و وزیر نیرو برای انتقال آب از سدهای شهرهای همجوار دیگر انجام دهند تا بتوان نسبت به این امر اقدام کرد.

رنجبرزاده گفت: امیدواریم ظرف یک سال آینده در همین رابطه بتوانیم خبرهای خوشی را در راستای تصویب تامین آب پایدار برای مردم اسدآباد اعلام کنیم و دغدغه مردم این شهر در رابطه با مشکل آب شرب پایدار با این اقدام برای بلندمدت و برای همیشه مرتفع شود.

رنجبرزاده در ادامه تصریح کرد: پیش از این سه حلقه چاه پدافندی در اراضی سیف آباد برای اسدآباد حفاری شده بود که در همین رابطه بحث انتقال آب و وارد مدار شدن این سه حلقه چاه پدافندی به دلیل عدم تزریق اعتبار با وجود مشخص شدن پیمانکار باقی مانده بود.

وی قرار داد پیمانکار این سه حلقه چاه برای احداث خط انتقال آب به طول هشت کیلومتر را ۹۵ میلیارد تومان برشمرد و گفت: در حال حاضر پیمانکار پروژه برای خرید لوله‌های خط انتقال این سه حلقه چاه پدافندی به اعتباری افزون بر ۱۰۶ میلیارد تومان

با مکاتبه‌ای که با وزیر نیرو خواهیم داشت امور آب استان مأموریت پیدا می‌کند که آب پایدار از شهرستان‌های همجوار برای اسدآباد تامین کند.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری همدان در جلسه اضطراری رسیدگی به مشکل آب شرب اسدآباد که در محل سالن جلسات فرمانداری این شهرستان برگزار شد، اظهار کرد: با توجه به کلونی جمعیت اسدآباد باید به فکر آب پایدار برای این شهرستان باشیم چرا که حفر چاه آب شرب برای برنامه بلند مدت برای اسدآباد پاسخگو نیست.

امیر رضا یوسفیان با بیان اینکه متأسفانه رانش‌ها و تغییرات بر روی لایه‌های ساختاری سطح زمین قابل پیش‌بینی نبوده و همین امر موجب رانش برخی از چاه‌های آب شرب می‌شود، تصریح کرد: در حال حاضر در اسدآباد به دلیل رانش و به دلیل خشک شدن چهار حلقه چاه آب شرب، با مشکل قطعی‌های آب روزانه مواجه هستیم که در همین رابطه در حال حاضر دو حلقه چاه شماره ۱۶ و ۱۷ به عنوان عمیق‌ترین چاه آب شرب این شهرستان در حال حفاری بوده و دو حلقه چاه دیگر شامل چاه شماره ۱۱ و ۱۲ نیز در حال بغل کنی است که وارد مدار شدن این چاه‌ها قطعی آب فعلی شهر اسدآباد در کمتر از یکماه آینده مرتفع خواهد شد.

یوسفیان گفت: به دلیل تورم و هزینه‌های فزاینده، پیمانکار مناقصه ۹۵ میلیارد تومانی خط انتقال آب سه حلقه چاه پدافندی اراضی سیف‌آباد اسدآباد برای تامین و خرید لوله‌های این پروژه به ۱۰۶ میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد که در همین رابطه با وجود این شرایط این پیمانکار قول مساعد داده که کار را ادامه دهد ضمن اینکه نماینده شهرستان اسدآباد هم از بند "ی" اعتبار لازم را به این پروژه مانند سال گذشته تزریق خواهد کرد.

وی در ادامه از ممنوعیت کشت دوم توسط کشاورزان در این استان خبر داد و خاطر نشان کرد: از کشاورزان درخواست داریم که از کشت دوم و استفاده غیرمجاز از منابع آبی و سفره‌های آب زیرزمینی بپرهیزند چرا که دست‌اندازی غیرمجاز به سفره‌های آب زیرزمینی علاوه بر آسیب بر منابع آبی، خدمات شهری را با مشکل مواجه خواهد کرد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری همدان همچنین با تأکید بر ضرورت بازچرخانی آب و استفاده آن به عنوان آب خاکساری در آبیاری فضای سبز و کارواش‌ها، گفت: این امر از نقش موثری در صرفه جویی آب و کاهش هدر رفت آب می‌تواند برخوردار باشد.

وی گفت: با توجه به چالش‌های مربوط به کمبود آب، افزایش جمعیت، و تغییرات اقلیمی، بازیافت آب‌های مصرف‌شده راهی هوشمندانه برای کاهش مصرف آب تازه و پایداری بیشتر منابع آبی محسوب می‌شود.

اعتباری افزون بر ۲۰۰ میلیارد تومان برای آب شرب اسدآباد و روستاهای آن هزینه و با این میزان اعتبار ۱۰ کیلومتر اصلاح شبکه آب شرب در این شهر انجام گرفت که با این اقدام شهرستان اسدآباد رتبه نخست استان را در اصلاح شبکه به خود اختصاص داد.

وی گفت: علاوه بر آن از اعتبار ۲۰۰ میلیارد تومانی، یک مخزن ۲۰۰۰ مترمکعبی نیز در اسدآباد در راستای ذخیره سازی آب احداث شده است.

۲۱ رفع قطعی روزانه آب اسدآباد ظرف ۲۰ روز آینده

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب استان همدان از رفع مشکل قطعی آب روزانه شهر اسدآباد ظرف ۲۰ روز آینده خبر داد.

فرهاد بختیاری‌فر، اظهار کرد: از ۱۷ حلقه چاه اسدآباد، چهار حلقه چاه دچار مشکل شده که برای همین در این شهر با مشکل قطعی آب و افت فشار آب مواجه هستیم.

وی با بیان اینکه رفع مشکل این چهار حلقه چاه برای وارد مدار شدن مجدد در حال انجام است، تصریح کرد: در همین رابطه دو حلقه چاه عمیق ۲۰۰ متری در حال احداث بوده و دو حلقه چاه دچار ریزش نیز در حال بازسازی مجدد هستند.

بختیاری‌فر همچنین از آغاز عملیات اجرایی احداث خط انتقال سه حلقه چاه پدافندی اراضی سیف آباد این شهرستان در آینده نزدیک خبر داد و خاطر نشان کرد: آبدی و تولید آب این سه حلقه چاه پدافندی ۷۰ تا ۵۰ لیتر در ثانیه خواهد بود.

بختیاری‌فر با بیان اینکه با وارد مدار شدن چاه‌های فوق مشکل قطعی آب اسدآباد مرتفع خواهد شد، ادامه داد: در طول یک سال اخیر پنج حلقه چاه آب شرب جدید برای شهر اسدآباد حفاری شده است.

وی گفت: علاوه بر آن پنج حلقه چاه آب شرب اسدآباد نیز در طول یکسال گذشته با مشکل رانش مواجه شده بودند که نسبت به بغل‌کنی این چاه‌ها برای حفاری چاه جدید اقدام شد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان همدان میزان مصرف آب شرب اسدآباد را ۳۰۰ لیتر در ثانیه و میزان تولید آب شرب آن را ۲۲۰ لیتر در ثانیه برشمرد و یاد آور شد: حفر چاه منبع دائم آب به شمار نمی‌رود باید شرکت آب و منطقه‌ای استان به فکر تامین آب پایدار برای اسدآباد باشد.

بختیاری‌فر خاطر نشان کرد: ظرف یکسال گذشته ۱۰ کیلومتر اصلاح شبکه آبرسانی در اسدآباد انجام شده که با اصلاح این شبکه ۱۰۰ مورد نشت آب شناسایی و نسبت به رفع آن اقدام شد.

وی با بیان اینکه اسدآباد رتبه نخست استان را در رابطه با اصلاح شبکه آبرسانی دارد، گفت: در سال گذشته افزون بر ۲۰۰ میلیارد تومان برای حوزه آب شرب شهری و روستایی اسدآباد هزینه شده است.

نیاز دارد.

رنجبرزاده تصریح کرد: در جلسه امروز طی تماس تلفنی با وزیر نیرو، ایشان برای تخصیص اعتبارات بیشتر در راستای خط انتقال آب این سه چاه پدافندی تأکید کردند و پیمانکار موظف است هر چه سریع‌تر لوله‌های مورد نیاز خط انتقال این سه حلقه چاه پدافندی حفاری شده را خریداری و انجام دهد.

نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه علاوه بر این سه چاه پدافندی، چهار حلقه چاه آب شرب نیز در حال انجام است، گفت: از این چهار حلقه چاه، سطح آب دو حلقه چاه با افت شدید مواجه و به صفر رسیده بود که در همین رابطه با تدبیر شرکت آب و فاضلاب استان همدان، دو حلقه چاه عمیق بیش از ۲۰۰ متر عمق در حال حفاری است و ظرف ۱۰ یا ۱۵ روز آینده این دو حلقه چاه وارد مدار می‌شوند.

رنجبرزاده اظهار کرد: میزان تولید آب شرب اسدآباد ۲۲۰ لیتر در ثانیه بوده که ۳۵ لیتر در ثانیه نیز بواسطه این دو حلقه چاه به میزان تولید آب شرب اسدآباد افزوده خواهد شد.

وی ادامه داد: از چهار حلقه چاه در حال احداث، دو حلقه چاه دیگر نیز که طی دو یا سه روز گذشته در یک روز دچار رانش شده بودند، رفع مشکل این دو حلقه چاه در حال انجام بوده و یکی از این حلقه چاه‌ها، فردا چهارشنبه ۱۴ مرداد مجدد وارد مدار می‌شود.

رنجبرزاده اضافه کرد: در رابطه با خط انتقال آب سه حلقه چاه پدافندی ممکن است با مشکل برق مواجه شوند که با تدابیر انجام شده قرار است با یک ژنراتور، برق مورد نیاز این سه حلقه چاه پدافندی تامین شود.

وی گفت: با وارد مدار شدن این هفت حلقه چاه، کمتر از یک ماه دیگر مشکل قطعی آب شرب اسدآباد حل می‌شود.

نماینده مردم اسدآباد بیان کرد: در سال گذشته

خدمت‌رسانی اوقاف ملایر در اربعین حسینی

نقش‌آفرین بوده و امسال نیز بخشی از درآمد آن برای حمایت از مواکب اربعین اختصاص یافت.

وی افزود: در قالب این حمایت‌ها، کمک‌های نقدی و بخشی از اقلام مورد نیاز در اختیار مواکب شهرستان قرار گرفت تا در مسیر خدمت‌رسانی به زائران حضرت اباعبدالله الحسین(ع) مورد استفاده قرار گیرد.

حسینی تأکید کرد: تلاش مجموعه اوقاف این است که ظرفیت موفقات در مسیر ترویج شعائر دینی و خدمت به مردم به بهترین شکل به کار گرفته شود.

وی همچنین از بازدید میدانی از مواکب اربعین شهرستان ملایر خبر داد و گفت: این بازدیدها با همراهی فرماندار ملایر، نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی، معاون فرهنگی، اجتماعی و قرآنی اداره اوقاف و جمعی از مسئولان انجام شد و در جریان آن، روند آماده‌سازی، امکانات و نیازهای مواکب مورد بررسی قرار گرفت.

همزمان با اوج‌گیری شور اربعین حسینی، اداره اوقاف و امور خیریه شهرستان ملایر با بهره‌گیری از ظرفیت موقوفه تاریخی سیف‌الدوله، حمایت از مواکب اربعین و اجرای برنامه‌های فرهنگی و مذهبی در روز اربعین در امام‌زاده عبدالله(ع) و سایر بقاع متبرکه را در دستور کار قرار داد؛ اقدامی که با هدف تقویت خدمت‌رسانی به زائران حضرت اباعبدالله الحسین(ع) و ترویج فرهنگ عاشورایی انجام شد.

رئیس اداره اوقاف و امور خیریه شهرستان ملایر از اختصاص کمک‌های نقدی و غیرنقدی به مواکب اربعین حسینی از محل درآمد موقوفه سیف‌الدوله خبر داد و گفت: این اقدام با اخذ مجوز شرعی از سازمان اوقاف و با هدف پشتیبانی از مواکب و ارتقای کیفیت خدمات‌رسانی به زائران اربعین صورت گرفته است.

سید حسین حسینی اظهار کرد: موقوفه سیف‌الدوله از موفقات شاخص شهرستان ملایر است که همواره در مسیر ترویج فرهنگ دینی و خدمت به مردم

زائران و عزاداران حسینی، برگزاری خیمه معرفت با حضور مبلغ بومی، راه‌اندازی غرفه کودک و نوجوان با عنوان «قرآن بخوان، جایزه بگیر»، مداحی، روضه‌خوانی و قرائت زیارت‌نامه اربعین از جمله برنامه‌هایی بود که در این آستان مقدس اجرا شد.

حسینی با تأکید بر نقش بقاع متبرکه در ترویج معارف اهل‌بیت(ع)، گفت: امامزادگان و بقاع متبرکه می‌توانند به پایگاه‌هایی برای فعالیت‌های فرهنگی، معرفتی و دینی تبدیل شوند و اوقاف تلاش دارد با بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها، زمینه حضور و بهره‌مندی بیشتر مردم از برنامه‌های معنوی را فراهم کند.

وی در پایان با قدردانی از خادمان مواکب، خیران و دست‌اندرکاران برنامه‌های اربعینی گفت: خدمت به زائران حضرت سیدالشهدا(ع) افتخاری بزرگ است و مشارکت مردم و مجموعه‌های مختلف، زمینه برگزاری هرچه باشکوه‌تر این حرکت عظیم معنوی را فراهم می‌کند.

تو مو می بینی و من پیچش مو

شاید برایتان جالب باشد اگر همین حالا سری به سایت دیوار بزنید و عبارت «فروش مو» را جست‌وجو کنید؛ با ده‌ها و حتی صدها آگهی روبه‌رو می‌شوید که برخی از آن‌ها قیمت‌های قابل توجهی را برای خرید مو پیشنهاد کرده‌اند. رقم‌هایی که شاید برای بسیاری از افراد، فروش مو را به گزینه‌ای وسوسه‌کننده تبدیل کند. اما پرسش اصلی اینجاست که چه عواملی افراد را به سمت چنین تصمیمی سوق می‌دهد؟

واقعیت این است که همه فروشندگان انگیزه یکسانی ندارند. برخی با هدف تأمین هزینه خدمات زیبایی مانند کاشت ابرو یا لمینت مو دست به این کار می‌زنند و برخی دیگر، تحت فشار مشکلات اقتصادی، فروش مو را راهی برای کسب درآمد می‌بینند. با این حال، خرید و فروش بخشی از بدن که سال‌ها نمادی از زیبایی، هویت و اعتمادبه‌نفس زنان بوده، تنها یک معامله ساده نیست؛ معامله‌ای که می‌تواند ابعاد روان‌شناختی، اجتماعی و حتی حقوقی قابل تأملی داشته باشد. در این گزارش، نگاهی به زوایای مختلف این پدیده و پیامدهای آن خواهیم داشت.

آیا موهایم را برای تأمین هزینه‌های شخصی فروختم

یک دختر جوان که تجربه فروش مو را دارد در گفت‌وگو با ایسنا گفت: موهایم را فروختم برای این که پول داشته باشم و بتوانم برای خود چیزی بخرم. وی افزود: در آن لحظه احساس ناراحتی چندانی نداشتم و به چشم یک معامله ساده به آن نگاه می‌کردم اما وقتی آرایشگر موهایم را از ته زد و یک موی پسرانه کج و کوله برابم باقی گذاشت، تازه متوجه شدم چه کرده‌ام.

این دختر جوان ادامه داد: دو سال تمام طول کشید تا موهایم دوباره قد بکشند و از آن حالت پسرانه خارج شوند، آن روزها از نگاه‌های مردم واهمه داشتم؛ حس می‌کردم همه می‌دانند موهایم را فروخته‌ام و این فکر، آزاردهنده‌ترین بخش ماجرا بود و امروز هم وقتی موهای بلند دیگران را می‌بینم، افسوس می‌خورم و شدیداً پشیمانم.

وی گفت: در آن زمان پنج میلیون تومان در ازای فروش موهایم گرفتم؛ پولی که نه آنقدر زیاد بود که مشکلاتم را حل کند و نه آنقدر کم که مرا از انجام این کار پشیمان کند.

آنگیزه‌ام از فروش، فشار مشکلات مالی نبود

فروشنده دیگری در گفت‌وگو با ایسنا تجربه‌اش را این‌طور روایت کرد: من موهای خود و دختر هفت ساله‌ام را فروختم و با پولش برایش یک تخت خواب نو خریدم؛ برخلاف بسیاری انگیزه‌ام از این فروش مشکلات مالی نبود بلکه دخترم به تازگی مدرسه می‌رفت و شست‌وشو و نگهداری از موهای بلندش برایش دشوار شده بود از طرفی خودم نیز هیچ‌گاه به موی بلند

گزارشی درباره باید و نبایدهای فروش موهای دختران

قوانین جرائم رایانه‌ای و فضای مجازی رسیدگی می‌شود؛ همچنین اگر تخلفی مانند کلاهبرداری یا عرضه غیربهداشتی رخ دهد، هیچ خصوصی در مو بودن موضوع وجود ندارد و بر اساس قوانین عمومی مانند سایر کالاها با متخلف برخورد می‌شود.

آیین‌هوند در پایان تأکید کرد که در حال حاضر خلأ قانونی مشخصی در این حوزه وجود دارد و دادگاه‌ها بر اساس قوانین عمومی و اصول حقوقی به پرونده‌های احتمالی رسیدگی خواهند کرد.

آیا فروش موی زنان؛ از صنعت پول‌ساز تا خشونت پنهان

یک روانشناس اجتماعی با اشاره به داغ شدن بازار فروش موی زنان در فضای مجازی، این پدیده را معلول «نیازسازی کاذب» و «فشارهای اقتصادی» دانست و هشدار داد: عادی شدن این رفتار، جامعه را به سمت فروش سایر اعضای بدن سوق می‌دهد و بار روانی سنگینی را بر خانواده‌ها تحمیل می‌کند.

علیرضا شریفی‌یزدی با اشاره به بحث آسیب‌شناسی پدیده فروش موی زنان در شبکه‌های اجتماعی، اظهار کرد: متأسفانه این روزها فروش مو به یک صنعت پول‌ساز در فضای مجازی تبدیل شده است، اما جالب اینجاست که هیچ‌کس به صورت رودرو حاضر نیست از این موضوع حرف بزند.

این استاد دانشگاه و پژوهشگر حوزه روانشناسی خانواده با اشاره به اینکه این مسئله ریشه در دو واقعیت مهم دارد، افزود: اول اینکه جامعه ما به مرحله‌ای رسیده که ظاهر افراد بر باطن آنها اولویت پیدا کرده است و دوم اینکه هر جا خلأ اقتصادی باشد، گروهی برای تبدیل آن خلأ به کالا و درآمدزایی وارد میدان می‌شوند.

وی با اشاره به نظریه «اثر رژ لب قرمز» در اقتصاد، خاطرنشان کرد: در شرایطی که قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد، گرایش به خرید کالاهای کوچک و تزئینی مانند رژلب یا خدمات زیبایی مثل بوتاکس، ژل و اکستنشن مو به شدت افزایش می‌یابد؛ امروز در ایران، بسیاری از زنان به جای تأمین نیازهای اساسی مانند مسکن، سلامت یا چکاپ‌های پزشکی، هزینه‌های هنگفتی

صرف تغییر ظاهر خود می‌کنند و برخی حتی برای تأمین این هزینه‌ها، ناچار به فروش موی خود می‌شوند.

این روانشناس اجتماعی با تأکید بر اینکه این پدیده فقط مختص فروش مو نیست، گفت: نگران‌کننده‌تر اینکه فروش مو می‌تواند مقدمه‌ای برای عادی‌سازی فروش سایر اعضای بدن باشد.

شریفی‌یزدی با تأکید بر اینکه متأسفانه فروش کلیه در خیابان شهرهایی مثل تهران به یک معضل آشکار تبدیل شده، ادامه داد: دلالاتی در این حوزه فعالیت می‌کنند و اگر ما فروش مو را عادی بدانیم، باید منتظر گسترش این بازار در بخش‌های دیگر بدن نیز باشیم.

وی در ادامه به تابوهای فرهنگی در این زمینه اشاره کرد و افزود: در فرهنگ مناطق غربی کشور ما، به‌ویژه در استان‌هایی مانند لرستان و کردستان، مو دارای تقدس است و حتی در قسم‌های محاوره‌ای از آن یاد می‌شود.

این روانشناس اجتماعی ادامه داد: به همین دلیل، فروش مو برای بسیاری از خانواده‌ها تحقیرآمیز به نظر می‌رسد و پدران یا همسران معمولاً با فروش مو اکستنشن برای زنان خانواده را نوعی لطف و محبت تلقی می‌کنند که این دوگانگی، ریشه در ذهنیت مردسالارانه دارد.

آیا خشونت پنهان دستاورد فروش مو برای زنان

وی خشونت پنهان را یکی دیگر از ابعاد این قضیه برشمرد و تصریح کرد: وقتی فردی به دلیل فشار اقتصادی مجبور به فروش بخشی از بدن خود می‌شود، این اقدام نوعی خشونت سفید و غیرمستقیم محسوب می‌شود.

شریفی‌یزدی با بیان اینکه این تحقیر نهفته، می‌تواند به سرخوردگی، افسردگی و پرخاشگری دامن بزند، تصریح کرد: از منظر روان‌شناختی، این سرخوردگی‌ها گاه به خشونت‌های خیابانی یا ناآرامی‌های اجتماعی تبدیل می‌شود.

این پژوهشگر حوزه روابط و خانواده با بیان اینکه بار روانی این چرخه معیوب ابتدا بر خود فرد، سپس خانواده و در نهایت بر جامعه وارد می‌شود، بر

ضرورت اتخاذ راهکارهای چندوجهی تأکید کرد و گفت: اولین و مهم‌ترین گام، بهبود شرایط اقتصادی و حمایت فوری از دهک‌های پایین جامعه، به‌ویژه زنان سرپرست خانوار است تا نیازهای اولیه‌شان تأمین شود و به سمت چنین اقداماتی نروند.

وی در ادامه بر فرهنگ‌سازی عمیق و بلندمدت از طریق آموزش و پرورش، رسانه‌های جمعی به‌ویژه صداوسیما و شبکه‌های اجتماعی تأکید کرد و افزود: آگاهی‌بخشی درباره پیامدهای روانی و اجتماعی فروش مو و ترویج ارزش‌های اصیل انسانی، نقش مؤثری در کاهش این معضل خواهد داشت.

شریفی‌یزدی همچنین نظارت جدی بر تبلیغات فضای مجازی را ضروری دانست و خاطرنشان کرد: بسیاری از این تبلیغات با ایجاد نیازهای کاذب، زنان را به سمت هزینه‌های غیرضروری و تأمین مالی از این راه سوق می‌دهند.

وی با تأکید بر اینکه تا زمانی که ناامیدی اقتصادی و شکاف طبقاتی حل نشود، این پدیده و نمونه‌های مشابه آن ادامه خواهند یافت، خاطرنشان کرد: متولیان امر باید هم به فکر ریشه‌های اقتصادی و هم به فکر درمان‌های فرهنگی بلندمدت باشند؛ در غیر این صورت، هزینه‌های سنگین روانی و اجتماعی آن گریبان‌گیر همه ما خواهد شد.

فروش موی بانوان را نمی‌توان صرفاً یک معامله ساده یا یک انتخاب شخصی دانست. این پدیده، در یک سو بازتابی از فشارهای اقتصادی است که برخی زنان را برای تأمین بخشی از هزینه‌های زندگی به فروش مو سوق می‌دهد و در سوی دیگر، برای عده‌ای تصمیمی با انگیزه‌های زیبایی یا سلیقه شخصی به شمار می‌رود.

با این حال، فارغ از انگیزه‌ها، فروش مو موضوعی است که ابعاد روان‌شناختی، اجتماعی، بهداشتی و حقوقی آن نباید نادیده گرفته شود. از همین رو، در کنار حمایت از افرادی که به دلیل مشکلات معیشتی ناچار به چنین انتخابی می‌شوند، افزایش آگاهی عمومی درباره پیامدهای این اقدام نیز می‌تواند به تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر و مسئولانه‌تر افراد کمک کند.

مظلومیت اصفهان در جنگ رمضان

آنچه در جنگ رمضان بر اصفهان رفت، صرفاً یک عملیات نظامی نبود. ده‌ها تن بمب و موشک بر شهری فرود آمد که با بیش از بیست‌ودو هزار اثر ملی، پس از مکه، از بزرگ‌ترین کانون‌های تمدنی جهان اسلام و از مهم‌ترین مراکز فرهنگ و هنر آسیا به شمار می‌رود.

جمعه گذشته راهی اصفهان شدم؛ اما این بار، اصفهان، آن هستی و مستی همیشگی را نداشت. مسجد و بازار، کاخ و میدان، هر یک راوی غربیتی جانکاه بودند. کاشی‌های فیروزه‌ای زخم برداشته و عطر جادویی هل و زعفران از کوچه‌باغ‌هایش رخت بر بسته بود.

بغضی سسنگین گلویم را می‌فشرد؛ زیرا اصفهان را رنج‌سور و مجروح می‌یافتم. گنجینه بی‌بدیل فرهنگ، هنر، حکمت و تاریخ، در سکوتی تلخ فرو رفته بود؛ شهری که هویت ایرانی مسلمان را در متن زندگی روزمره مجسم می‌کرد؛ شهری که با خشت و آینه، کاشی و کلمه، میدان و مناره، بازار و باغ، حافظه تاریخی ایران را بازمی‌آفرید؛ شهری که هر کوچه‌اش فصلی از کتاب ایران و هر ستون و ایوانش سطری از دفتر تمدن این سرزمین بود، اینک خود سر در گریبان غربت داشت.

آنچه در جنگ رمضان بر اصفهان رفت، صرفاً یک عملیات نظامی نبود. ده‌ها تن بمب و موشک بر شهری فرود آمد که با بیش از بیست‌ودو هزار اثر ملی، پس از مکه، از بزرگ‌ترین کانون‌های تمدنی جهان اسلام و از مهم‌ترین مراکز فرهنگ و هنر آسیا به شمار می‌رود.

در این حملات، حتی ساختمان استانداری اصفهان نیز ویران شد؛ تنها استانداری کشور که هدف حمله‌ای گسترده و مستقیم قرار می‌گرفت.

حجم خسارت‌های واردشده، از نظر مالی، حتی بیش از تهران برآورد می‌شد و این واقعیت، حقیقتی انکارناپذیر را آشکار می‌کرد: جنگ تجمیلی رمضان، تنها جنگی علیه خاک و تمامیت ارضی ایران نبود؛ بلکه نبردی علیه هویت، حافظه و معنای ایران به شمار می‌رفت. حمله آمریکا به اصفهان، شبیخونی به ریشه‌های هویت ملی و حافظه تاریخی ایرانیان بود؛ شبیخونی که وسعت ویرانگری آن را به دشواری می‌توان با یورش مغول و تاتار یا حتی تجاوز رژیم بعث عراق مقایسه کرد.

اصفهان، پس از ظهور اسلام و با برآمدن دولت صفوی، به جایگاهی رفیع دست یافت که هنوز بر فراز قله‌های تاریخ ایران می‌درخشد. صفویان، پس از قرن‌ها آشفتگی و پراکندگی، ایران را بار دیگر بر مدار وحدت، اقتدار و استقلال نشان‌دادند و عصر صفوی را به روزگار نوزایی ایران بدل کردند؛ عصری که در آن دولت ملی احیا شد، استقلال سیاسی استقرار یافت و تشیع به یکی از ارکان هویت تاریخی ایران تبدیل شد.

از این منظر، حمله به دولتیخانه صفوی در اصفهان را نباید صرفاً تعرض به مجموعه‌ای تاریخی دانست؛ این حمله، کنشسی نمادین علیه نقطه‌ای از تاریخ ایران بود که ایرانیان از آن بار دیگر قد برافراشتند و به وحدت، اقتدار و استقلال دست یافتند. گویی دشمنان به‌درستی دریافته بودند که اصفهان، شهر حکمت، گفت‌وگو و سنت دیرپای تمدنی ایران، با قرائت عقلانی از اسلام، یکی از مهم‌ترین موانع در برابر خشونت، افراط‌گرایی و جمود تکفیری در منطقه جنوب غرب آسیاست.

در چنین شرایطی، شایسته است دولت چهاردهم، اصفهان را نه صرفاً در قامت یک شهر، بلکه به‌منابه گنجخانه هویت تاریخی ایران و اسلام و یکی از بنیادی‌ترین کانون‌های فرهنگ، پیشرفت، معنویت و همبستگی ملی بنگرد. با چنین نگاهی، بازسازی اصفهان تنها به مرمت چند بنای تاریخی آسیب‌دیده محدود نمی‌شود؛ بلکه به احیای حافظه تاریخی یک ملت و سرمایه‌گذاری برای پاسداری از هویت ملی، انسجام اجتماعی و ارتقای سرمایه تمدنی ایران می‌انجامد. هر آجری که بر جای خود می‌نشیند، تنها بخشی از یک بنا را باز نمی‌سازد؛ بلکه پاره‌ای از حافظه و هویت ایران را استوار می‌کند.

وقتی استرس شغلی خواب را نشانه می‌رود

وقتی خستگی دیگر با یک خواب شبانه برطرف نمی‌شود، شاید مسأله فقط فشار کاری و چند روز پرمشغله بودن نباشد. در سال‌های اخیر، افزایش حجم کار، ساعات کاری طولانی، مرزهای کمرنگ میان زندگی شخصی و شغلی و فشارهای مداوم، بسیاری از کارکنان را با پدیده‌ای به نام «فرسودگی شغلی» مواجه کرده است؛ وضعیتی که می‌تواند آرام‌آرام سلامت روان و جسم را تحت تأثیر قرار دهد و حتی خواب را به یکی از نخستین قربانیان خود تبدیل کند. بی‌خوابی، خستگی مداوم، کاهش تمرکز و بی‌انگیزگی تنها بخشی از پیامدهایی است که هم زندگی فردی کارکنان و هم بهره‌وری سازمان‌ها را تهدید می‌کند. در این میان، نقش مدیران و سازمان‌ها در پیشگیری از فرسودگی شغلی و ایجاد محیط کاری سالم، بیش از هر زمان دیگری اهمیت پیدا می‌کند.

فرسودگی شغلی ناشی از استرس مزمن مدیریت‌نشده، یکی از عوامل اصلی بی‌خوابی در کارکنان است که سازمان‌ها می‌توانند با اقداماتی نظیر استعدادیابی، مدیریت منطقی حجم کار و ارتقای برنامه‌های رفاهی واقعی، از بروز آن پیشگیری کنند.

یک روان‌شناس با اشاره به اینکه استرس شغلی عامل بی‌خوابی است، گفت: بی‌خوابی ناشی از استرس شغلی با بی‌خوابی ناشی از فرسودگی شغلی علائم مشابهی دارد، اما یکسان نیست. در بی‌خوابی ناشی از استرس شغلی، مشکل اصلی خود خواب است؛ مثلاً فکر کردن مداوم به کار، سخت به خواب رفتن، بیدار شدن در نیمه‌شب یا احساس تنش قبل از روز کاری که معمولاً در تعطیلات و مرخصی‌ها بهبود می‌یابد. اما فرسودگی شغلی نتیجه استرس مزمن و مدیریت‌نشده است که بی‌خوابی تنها یکی از نشانه‌های آن است؛ مثلاً خستگی عمیق جسمی و ذهنی، فاصله گرفتن عاطفی از کار، کاهش تمرکز، افت عملکرد و احساس بی‌انگیزگی. اگر این علائم ادامه‌دار شوند و کیفیت زندگی را مختل کنند، مراجعه به مشاور و متخصص ضروری است.

گوهریسننا انزانی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره نقش فرسودگی شغلی در بروز بی‌خوابی کارمندان گفت: اگر فردی برای مدت طولانی تحت فشار کاری، حجم زیاد وظایف یا استرس مزمن باشد، بدن و ذهنش فرصت کافی برای بازیابی پیدا نمی‌کند. در نتیجه، ذهن پس از پایان ساعت کاری همچنان فعال می‌ماند و فرد دائم درگیر وظایف، اشتباهات یا کارهای ناتمام است؛ در واقع، فرد رها کردن مسائل کاری را در زمان استراحت بلد نیست و به دلیل افزایش برانگیختگی بدنی و فعال ماندن سیستم استرس، با دشواری در آرام شدن قبل از خواب مواجه می‌شود.

انزانی درباره این‌که چه زمانی لازم است کارمند برای بی‌خوابی به روان‌شناس یا روان‌پزشک مراجعه کند؟ اظهار کرد: اگر بی‌خوابی یا کم‌خوابی در زندگی روزمره، کار یا روابط فرد اختلال ایجاد کند، بسته به نوع مسئله،

مراجعه به روان‌شناس، روان‌پزشک یا متخصص طب خواب ضروری است. مراجعه به روان‌شناس زمانی توصیه می‌شود که مشکل اصلی فقط بی‌خوابی، استرس، ناتوانی در استراحت، نگرانی یا نشخوار فکری باشد، یا فرد بخواهد بدون مصرف دارو علت بی‌خوابی خود را بررسی و درمان کند. در چنین شرایطی ممکن است فشار کاری دلیل بی‌خوابی باشد و یکی از موثرترین درمان‌های غیردارویی، درمان شناختی-رفتاری یا همان CBT است.

وی ادامه داد: مراجعه به روان‌پزشک زمانی ضرورت پیدا می‌کند که بی‌خوابی بسیار شدید باشد، مدت زیادی ادامه پیدا کند، درمان‌های اولیه روانشناختی کمک‌کننده نباشد، تست‌ها و ارزیابی‌های دقیق روانشناسی مورد مشخصی را نشان ندهد و احتمال وجود علائم قابل توجه اضطراب، اختلال مکرر خواب، حملات پانیک، تغییرات شدید خلق و خو یا موارد مشابه مطرح شود. بی‌خوابی گاهی می‌تواند علت جسمی داشته باشد، مانند خروپف شدید، قطع تنفس در خواب، درد مزمن، مشکلات تیروئید، سایر بیماری‌های جسمانی یا مصرف داروهایی که ممکن است روی خواب اثر بگذارد.

این روان‌شناس اظهار کرد: اگر بی‌خوابی سبب کاهش عملکرد شغلی، تحصیلی یا رابطه‌ای فرد شود یا در طول روز هنگام کار با دستگاه‌ها یا رانندگی، دچار خواب‌آلودگی و احساس ناامیدی باشد، بهتر است هرچه زودتر از یکی از متخصصان کمک بگیرد. معمولاً در مرحله نخست، ارزیابی و سنجش دقیق با روان‌سنج، آغاز کار با روان‌شناس، مراجعه به روان‌پزشک در صورت نیاز و در صورت وجود بیماری جسمانی، مراجعه به پزشک توصیه می‌شود. انزانی اضافه کرد: افراد دچار فرسودگی شغلی، علی‌رغم خستگی شدید، خواب عمیق و باکیفیتی ندارند. در این وضعیت، خواب فرد سبک است و به‌طور مکرر بیدار می‌شود. این بی‌خوابی خود سبب تشدید خستگی، کاهش تمرکز و تحریک‌پذیری می‌شود و علائم فرسودگی شغلی را به همراه دارد تا جایی که فرد با وجود خوابیدن، احساس شادابی نمی‌کند، حافظه‌اش ضعیف می‌شود، زود عصبانی و ناامید می‌شود و احساس می‌کند توان انجام وظایفش را ندارد. در شرایطی که حجم کار زیاد باشد، ساعات کاری طولانی شود، نقش و وظایف فرد شفاف نباشد و حمایت مدیریتی وجود نداشته باشد، این عوامل با شدت بیشتری بروز می‌کنند.

وی با بیان اینکه فردی که بدون استعدادیابی وارد شغلی شده و اکنون با اختلال خواب مواجه است، سازمان باید به او کمک کند، گفت: در چنین شرایطی باید کارکنان را تشویق کنیم تا بدون ترس، اضطراب و استرس، درباره مشکلات خواب خود صحبت کنند. در بسیاری از موارد، ترس‌های درونی خود سبب افزایش اضطراب و استرس می‌شوند. علاوه بر این، باید انگ مراجعه به روان‌شناس را در محیط‌های کاری کاهش دهیم و مدیران را برای شناسایی علائم

اولیه فرسودگی، افسردگی، اضطراب و بی‌خوابی آموزش دهیم. برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای تمامی کارمندان ضروری است تا روی کیفیت خواب خود کار کنند و استرس‌ها و فرسودگی‌های شغلی را مدیریت کنند.

انزانی ادامه داد: یکی از مهم‌ترین کارها، مدیریت منطقی حجم کار است. به نظر می‌رسد اگر قبل از استخدام، سنجشی انجام شود تا مشخص شود هر فرد برای چه جایگاهی مناسب است و چه توانمندی‌هایی دارد، استرس کاری بسیار کاهش می‌یابد. وظایف محوله باید در حد توانمندی افراد باشد. مدیران باید از تحمیل اضافه‌کاری‌های افراطی خودداری کنند و نیروی انسانی کافی برای انجام کارها در نظر بگیرند.

این روان‌شناس درباره این‌که مدیران و سازمان‌ها چگونه می‌توانند از بروز بی‌خوابی در کارکنان پیشگیری کنند؟ تصریح کرد: اولین چیزی که لازم است درباره آن فکر کنیم، مسئله «استعدادیابی» است. اگر افراد در حیطه استعدادیابی قرار بگیرند، ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و محدودیت‌های خود را بشناسند و در جایگاه مناسب قرار بگیرند، اصلاً در کار خود احساس فرسودگی، افسردگی و اضطراب نخواهند کرد. متأسفانه در کشور ما موضوع استعدادیابی شغلی هنوز خیلی جا نیفتاده است. وقتی فرد خودش را به‌درستی نشناسد و در جایگاه غیرمرتبط قرار بگیرد، عواملی مانند حجم کار، شیفت‌های نامنظم و فرهنگ‌های سازمانی نادرست دست به دست هم می‌دهند تا بر کیفیت خواب او اثر منفی بگذارند.

به گفته انزانی، بهبود محیط فیزیکی کار اهمیت زیادی دارد. کاهش سروصداهای غیرضروری، تامین نور مناسب، ایجاد فرصت‌های کوتاه برای استراحت در حین کار، تشویق به فعالیت‌های بدنی، پخش موسیقی‌های آرام‌بخش در فضای کاری و آموزش تکنیک‌های تمرکز و آرام‌سازی ذهن از این موارد است. وجود زمان کافی برای استراحت بین شیفت‌های کاری، به‌ویژه برای مشاغل نوبتی، ضروری است. مدیران مستقیم به دلیل ارتباط نزدیک‌تر با کارکنان، نقش پررنگ‌تری دارند؛ آنها باید علائم خستگی را زودتر تشخیص دهند، درباره حجم کار با کارمندان گفت‌وگو کنند، بازخوردهای مناسب ارائه دهند و از این طریق برای ارتقای بهره‌وری سازمان تلاش کنند.

این روان‌شناس افزود: فقط باید دقت کنیم برنامه رفاهی باید واقعی باشد؛ یعنی صرفاً از روان‌شناس استفاده نشود که بیاید آموزش دهد، بلکه واقعاً کاربردی باشد، مدیرها به آن پایبند باشند، آموزش ببینند و بتوانند افراد یا پرسنل از آن موقعیتی که دارند در فضای کاری برای بهبود زندگی‌شان استفاده کنند. مثلاً بتوانند یک سفر را به هزینه کمتر بروند، از خدمات مشاوره استفاده کنند یا برای فرزندانشان مهدکودک یا هزینه کمتر در اختیار داشته باشند. این امکانات رفاهی استرس‌ها را معمولاً کاهش می‌دهد.

معادن کشف شده استان به مزایده گذاشته می‌شود

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان همدان، از آغاز فرایند گسترده واگذاری معادن و محدوده‌های اکتشافی استان با هدف جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان در این منطقه خبر داد.

مسلم مروجی فرد با تأکید بر اولویت اصلی استان در توسعه بخش معدن اظهار داشت: هدف اصلی ما، ورود سرمایه‌های بخش خصوصی به استان و تبدیل ظرفیت‌های معدنی همدان به موتور محرک اقتصاد منطقه است.

وی خاطر نشان کرد: در همین راستا، طی یک فراخوان عمومی و کاملاً شفاف، تعدادی از معادن، محدوده‌های اکتشافی و بسته‌های سرمایه‌گذاری در قالب مزایده‌های الکترونیکی در سامانه «ستاد» به متقاضیان واجد شرایط واگذار می‌شود.

مدیرکل صمت استان همدان افزود: این اقدام با هدف فعال‌سازی معادن راکد و توسعه فرایند اکتشاف و بهره‌برداری صورت می‌گیرد تا شاهد تحول در سطح تولید و افزایش ارزش افزوده در بخش معدنی استان باشیم.

مروجی فرد خاطر نشان کرد: از تمامی سرمایه‌گذاران و فعالان توانمند دعوت می‌شود جهت کسب اطلاعات و دریافت اسناد مزایده، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (setadiran.ir) مراجعه نموده و توجه داشته باشند که شرکت در این مزایده مستلزم ثبت‌نام در سامانه کاداستر و اخذ گواهی صلاحیت فنی و مالی از اداره کل صمت استان است.

مدیرکل صمت استان همدان اظهار داشت: فرایند بارگذاری اسناد در سامانه ستاد از تاریخ

قیمت خود را ارسال نمایند و پاکت‌ها نیز در تاریخ ۱۵/۰۶/۱۴۰۵ انجام می‌شود.

وی گفت: متقاضیان حداکثر تا پایان وقت اداری ۱۴/۰۶/۱۴۰۵ فرصت دارند مدارک و پیشنهاد

۱۹/۰۵/۱۴۰۵ آغاز می‌شود و مهلت دریافت اسناد تا ۳۱/۰۵/۱۴۰۵ ادامه خواهد داشت.

سخنگوی دولت:

ضرورت احراز اقامت در کشور، شرط تداوم بهره‌مندی از یارانه و کالا برگ

سخنگوی دولت درباره پرداخت کالا برگ نیز تصریح کرد: اعتبار کالا برگ این افراد در مرحله پرداخت مردادماه واریز نخواهد شد، اما در صورت احراز اقامت در کشور، معوقات مربوط به مردادماه در مرحله بعدی پرداخت به حساب آنان منظور خواهد شد.

وی در پایان با تأکید بر لزوم مراجعه فقط به دفاتر منتخب پیشخوان دولت گفت: از شهروندان درخواست می‌شود از هرگونه مراجعه حضوری به ستاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ادارات کل استانی و سایر دستگاه‌ها خودداری کنند، زیرا تنها مسیر پیش‌بینی‌شده برای احراز اقامت، دفاتر منتخب پیشخوان دولت است و سایر فرآیندها به صورت سیستمی و بدون نیاز به مراجعه انجام خواهد شد.

خدمات کارت ملی و شناسنامه ارائه می‌کنند، انجام می‌شود. وی ادامه داد: افرادی که پیامک دریافت کرده‌اند باید شخصاً و با همراه داشتن کارت ملی به این دفاتر مراجعه و فرم مربوطه را تکمیل کنند. همچنین دفاتر پیشخوان موظف‌اند هویت افراد را از طریق سامانه ثبت احوال استعلام کنند. حضور افراد خردسال فاقد کارت ملی نیز با همراه داشتن شناسنامه و حضور سرپرست خانوار الزامی است.

لینک اینترنتی است، افزود: در متن پیامک صرفاً کد ملی اعضای خانواری که نیازمند احراز حضور در کشور هستند درج شده و شهروندان باید تنها به این پیامک‌ها توجه کنند و از ورود به هرگونه لینک یا مراجعه به منابع غیررسمی خودداری کنند. سخنگوی دولت با بیان اینکه مشمولان تا پایان شهریورماه برای انجام این فرایند فرصت دارند، اظهار کرد: احراز هویت و اعلام حضور صرفاً از طریق دفاتر منتخب پیشخوان دولت که

سخنگوی دولت با اعلام آغاز فرایند احراز اقامت برخی مشمولان یارانه و کالا برگ، تأکید کرد: افرادی که پیامک اطلاع‌رسانی دریافت کرده‌اند تا پایان شهریورماه فرصت دارند با مراجعه به دفاتر منتخب پیشخوان دولت، نسبت به احراز هویت و اعلام حضور خود در کشور اقدام کنند و از هرگونه مراجعه به ستاد وزارت تعاون، ادارات استانی و سایر دستگاه‌ها خودداری کنند.

فاطمه مهاجرانی با اشاره به اجرای الزامات قانونی پرداخت یارانه و کالا برگ به افراد ساکن کشور، گفت: بر اساس بررسی‌های انجام‌شده، برای سرپرستان خانوار افرادی که احتمال عدم حضور آنان در کشور وجود دارد، پیامک اطلاع‌رسانی ارسال شده است.

وی با تأکید بر اینکه این پیامک فاقد هرگونه

در حالی دولت این روزها بررسی راهکارهای مختلف برای کاهش مصرف بنزین و مهیاری شدت مصرف در کشور را در دستور کار قرار داده است که بررسی‌ها نشان می‌دهد تداوم وضعیت موجود بحرانی جدی را پیش روی اقتصاد و جامعه ایران قرار خواهد داد.

به گزارش خبرآنلاین، بنزین از دیرباز کالای سیاسی در ایران تلقی می‌شود. افزایش نرخ بنزین همواره اثری وضعی بر بهای سایر کالاها به دنبال داشت و رشد قیمت بنزین موجی از افزایش قیمت را در سایر بازارها پدید می‌آورد.

نگرانی از همین موضوع سبب شده است دولت در شرایطی که اقتصاد با تورمی بالا مواجه است، گزینه‌های متعدد را برای حل بحران بنزین در دستور کار قرار دهد.

در حال حاضر با افزایش مصرف بنزین در کشور، ایران با ناترازی روزانه چهارده میلیون لیتر بنزین روبرو روست اما آنچه بحران را بیش از پیش آشکار می‌کند، آینده‌ای است که پیش روست. در صورت تداوم وضعیت کنونی، حجم ناترازی بنزین به بیش از ۳۳ میلیون لیتر تا سال ۱۴۰۸ خواهد رسید. این عدد بزرگ نشان از عمق بحرانی دارد که اقتصاد ایران را تهدید می‌کند.

توجه به این نکته ضروری است که در اثر تحمیل جنگ به ایران ساختار واردات بنزین نیز دستخوش

همه چیز درباره طرح جدید بنزینی

ناترازی بنزین خطرناک می‌شود

تغییر شده به طوری که حمید حسینی، سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی، با اشاره به اینکه در سال‌های گذشته بخشی از این کسری از طریق واردات جبران می‌شد، گفته است: «تا پیش از این، امکان واردات بنزین برای تامین بخشی از نیاز داخلی وجود داشت، اما شرایط جدید منطقه‌ای و بین‌المللی، این مسیر را نیز با محدودیت‌های جدی مواجه کرده است.»

به گفته وی در شرایط فعلی واردات بنزین نه تنها بسیار دشوار، بلکه در برخی موارد تقریباً غیرممکن شده و سایر مسیرهای تامین نیز کارایی گذشته را ندارند. حملات مکرر اوکراین به پالایشگاه‌ها و نفت‌کش‌های روسیه باعث شده این کشور نیز با محدودیت در تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی مواجه شود. در نتیجه، روسیه که می‌توانست یکی از منابع تامین بنزین باشد، اکنون مازاد قابل توجهی برای صادرات در اختیار ندارد و همین موضوع، گزینه‌های ایران برای واردات را بیش از گذشته محدود کرده است.

پیش از این مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نیز به کاهش واردات بنزین اشاره کرده بود.

پیش از این مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نیز به کاهش واردات بنزین اشاره کرده بود.

آیا رسیدن نرخ سوم به ۱۰ هزار تومان، عامل تورم؟

در حال حاضر در شرایطی بحث بر سر افزایش یافتن قیمت بنزین ادامه دارد که طبق اعلام مقامات دولت قرار نیست بنزین به طور عام و برای تمامی سهمیه‌ها با رشد قیمت مواجه شود. به نظر می‌رسد دولت قصد دارد تنها نرخ سوم بنزین را در صورت توافق و اجرایی شدن برخی پیشنهادها دستخوش افزایش کند.

در حال حاضر نزدیک به ۴۰ درصد بنزین مصرفی در ایران با قیمت ۱۵۰۰ تومان از سوی دارندگان خودرو خریداری می‌شود. ۲۲ درصد از بنزین مصرفی ایران نیز به قیمت سه هزار تومان به متقاضیان فرخته می‌شود. آن گونه که فاطمه مهاجرانی تأکید کرده قرار نیست بهای بنزین این دو سهمیه دستخوش تغییر شود. به این ترتیب رشد بهای بنزین به صورت خاص و برای محدوده مصرف مشخصی اتفاق می‌افتد. در عین حال دولت بارها تأکید کرده راهکارهای غیرقیمتی را ارجح بر راهکارهای قیمتی می‌داند. هر چه هست ضرورت دارد دولت و شهرداری‌ها با افزایش توان حمل و نقل عمومی، سرعت بخشیدن به خروج خودروهای فرسوده از ناوگان حمل و نقل و تشویق شهروندان به استفاده از حمل و نقل عمومی، شدت مصرف بنزین را در کشور کاهش داده و مانع از بروز بحرانی جدی ناترازی بنزین رد سه سال پیش رو شوند.

راز تازه آلزایمر کشف شد

دانشمندان از کشف یک ساختار جدید و غیرطبیعی در مغز انسان و موش‌های مبتلا به آلزایمر خبر می‌دهند.

بیماری آلزایمر شایع‌ترین نوع زوال عقل است که تقریباً ۵۷ میلیون نفر را در سراسر جهان تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ عددی که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ به بیش از ۱۵۰ میلیون نفر برسد.

به گزارش فرارو به نقل از مجله نیچر نوروساینس، این اختلال عصبی لاعلاج با تجمع پپتیدهای بتا آمیلوئید و پروتئین‌های تائو یا تاخوردگی نادرست در مغز مشخص می‌شود که منجر به مرگ نوروها و بروز مشکلات شناختی می‌شود.

اخیراً توجه به سمت یکی دیگر از مؤلفه‌های کلیدی بالقوه در آسیب‌شناسی آلزایمر معطوف شده است و آن، اختلال عملکرد میتوکندری (اندامک‌های تولیدکننده انرژی که به عنوان «نیروگاه‌های سلول» شناخته می‌شوند) است.

اکنون تیمی از زیست‌شیمی‌دانان، متخصصان ژنتیک و متخصصان پیری در یک مطالعه جدید، یک مبنای پاتولوژیک کاملاً جدید برای این بیماری را شناسایی کرده‌اند که آن را با عنوان «تجمع پلاک‌های میتوکندری» (MP) معرفی می‌کنند.

پائول رابینز (Paul Robbins)، زیست‌شیمی‌دان دانشگاه مینه‌سوتا می‌گوید: این کشف، پلاک‌های میتوکندری را به عنوان یکی از ویژگی‌های ناشناخته بیماری آلزایمر شناسایی می‌کند.

این تجمع پلاک‌های میتوکندری ناشی از میتوفاژی ناکارآمد یا ناتوانی مغز در بازیافت میتوکندری‌های از کار افتاده خود است.

محققان می‌گویند: تحقیقات اولیه فراساختاری، حضور برجسته میتوکندری‌های در حال تخریب را در مغز بیماران مبتلا به آلزایمر نشان داد و تحقیقات اخیر ما نشان‌دهنده اختلال در میتوفاژی در مدل‌های آلزایمر است، یعنی همان فرآیندی که میتوکندری‌های آسیب‌دیده را پاکسازی می‌کند.

شیولی دن (Xiuli Dan)، زیست‌شناس سلولی دانشگاه مینه‌سوتا و نویسنده ارشد این مطالعه می‌گوید: برخلاف پلاک‌های آمیلوئیدی که در خارج از سلول‌های مغزی یافت می‌شوند، به نظر می‌رسد این پلاک‌ها مستقیماً بر نوروها تأثیر می‌گذارند که آنها را به یک هدف جدید بالقوه برای درمان بیماری آلزایمر تبدیل می‌کند.

جی.پی.تی در صدر استفاده ایرانیان

هجوم برای استفاده از هوش مصنوعی

کاربران حرفه‌ای: ۷.۹ درصد نیز به صورت تخصصی و حرفه‌ای از هوش مصنوعی در فعالیت‌های خود استفاده می‌کنند.

کاربرد ChatGPT

و اولویت‌های کاربران

در میان کاربرانی که از هوش مصنوعی بهره می‌برند، ChatGPT با سهم خیره‌کننده ۹۰.۳ درصدی، به عنوان ابزار نخست ایرانیان شناخته می‌شود. این گزارش همچنین حاکی از آن است که کاربران ایرانی به صورت چندمنظوره از این فناوری استفاده می‌کنند؛ به طوری که:

- ۵۱/۱ درصد برای کسب اطلاعات عمومی
- ۴۴/۱ درصد برای مقاصد آموزشی و مهارت‌آموزی
- ۳۸/۷ درصد برای تدوین و ویرایش عکس و ویدئو

۳۰/۵ درصد برای ترجمه و امور زبانی از هوش مصنوعی کمک می‌گیرند.

این داده‌ها بیانگر آن است که با وجود شکاف در سطح دانش عمومی نسبت به فناوری‌های نوین، بخش فعال کاربران ایرانی به سرعت در حال تطبیق خود با ابزارهای پیشرو نظیر ChatGPT برای ارتقای فعالیت‌های روزمره و تخصصی هستند.

که جامعه کاربران اینترنت در ایران در سطوح مختلفی با فناوری هوش مصنوعی درگیر هستند:

آشنا: ۳۷/۶ درصد از کاربران اعلام کرده‌اند که هیچ آشنایی با این ابزارها ندارند.

آشنایی اسمی: ۲۵/۴ درصد تنها نام ابزارهای هوش مصنوعی را شنیده‌اند.

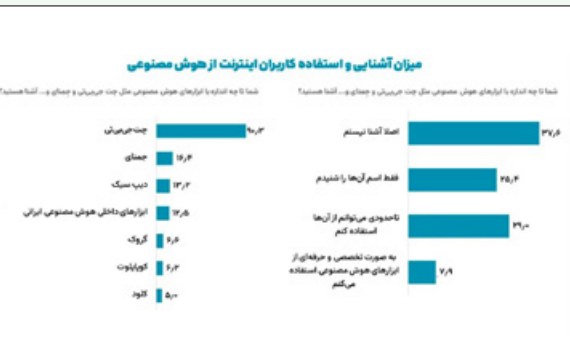
کاربران نیمه‌حرفه‌ای: ۲۹ درصد توانایی استفاده نسبی از این ابزارها را دارند.

اجتماعی و فناوری‌های ارتباطی اجرا ملی، «چت جی پی تی» با جذب بیش از ۹۰ درصد از جامعه آماری کاربران هوش مصنوعی، پرکاربردترین ابزار در میان ایرانیان شناخته شده است.

مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا) در بازه زمانی ۲۵ تا ۳۱ خردادماه ۱۴۰۵ نظرسنجی گسترده‌ای را با عنوان «سنجش نگرش کاربران اینترنت در خصوص شبکه‌های

سطح آشنایی کاربران با هوش مصنوعی

یافته‌های این نظرسنجی نشان می‌دهد

خطر بیکاری و جنگ؛ دوروی سکه ربات‌های انسان‌نما

کاهش موانع روانی در جنگ

اسپارو همچنین به گسترش نقش ربات‌های پادار در جنگ اشاره می‌کند و هشدار می‌دهد که این فناوری ممکن است موانع روانی کشتن را کاهش دهد و در نهایت احتمال شروع جنگ را افزایش دهد. این پیشرفت‌ها، قوانین و اصول اخلاقی مربوط به مسئولیت پیامدهای میدان نبرد را پیچیده‌تر کرده‌اند. همچنین نگرانی‌های جدی درباره حقوق بشر ایجاد می‌کنند.

پیامدهای اقتصادی و اجتماعی

افزایش ربات‌ها دارای پیامدهای اقتصادی-اجتماعی گسترده از جمله خطر بیکاری فناورانه و گسترش نابرابری اجتماعی است. در حالی که امواج قبلی رباتیک‌سازی عمدتاً بخش تولید را تحت تأثیر قرار دادند، این سامانه‌های پادار دارای قابلیت تأثیر بر بخش خدمات هستند که در برخی اقتصادهای توسعه‌یافته حدود ۸۰ درصد از نیروی کار را استخدام کرده است.

چه کسی آینده را شکل می‌دهد؟

اسپارو در پایان تأکید می‌کند که مهم‌ترین بخش یک ربات پاهای آن نیست، بلکه سیاست و مجوز دموکراتیک است که بر توسعه آن حاکم است. او می‌گوید: باید پرسش‌های سخت درباره اینکه چه کسی اختیار ساخت و کنترل این فناوری‌ها را دارد، مطرح کنیم؛ مبدا اجازه دهیم گروه کوچکی از مهندسان، بدون مجوز شفاف از سوی مردم، بافت اجتماعی جوامع ما را به‌طور بنیادی بازنویسی کنند.

جنسیت، نژاد و رفتار با ربات‌ها

به گفته اسپارو، ربات‌های انسان‌نما اغلب با ظاهری مردانه یا زنانه طراحی می‌شوند و واکنش افراد به آن‌ها بسته به ظاهرشان متفاوت است، به همین دلیل، این ربات‌ها می‌توانند پرسش‌های پیچیده‌ای درباره نژاد و جنسیت مطرح کنند. او همچنین خاطرنشان می‌کند که نحوه رفتار ما با ربات‌ها ممکن است حقایق ناراحت‌کننده‌ای درباره ما فاش کند: اگر به جاروبرقی رباتیک لگد بزنید، شاید فقط خشم خود را خالی کرده‌اید؛ اما اگر به یک ربات سگ‌نما لگد بزنید، این رفتار، چیزی بسیار عمیق‌تر و ناراحت‌کننده‌تر درباره شخصیت شما آشکار می‌کند.

بسته‌های خرید را حمل خواهند کرد، بلکه خدمات صمیمی‌تری را به سالمندان ارائه خواهند داد؛ خدماتی که به عنوان راه‌حلی برای بحران جمعیتی مراقبت از سالمندان توجیه می‌شوند. اما باید پرسیم آیا این چیزی است که سالمندان می‌خواهند و آیا ماشین‌ها می‌توانند جایگزین ارتباط انسانی شوند؟

اسپارو تأکید می‌کند که پر کردن خانه‌ها با ربات‌های مجهز به دوربین، نگرانی‌هایی درباره کنترل داده‌های خصوصی ایجاد می‌کند: آیا از افراد آسیب‌پذیر محافظت می‌کنیم یا شهروندان سالمند را به دنیایی نگران‌کننده از نظارت رباتیک محکوم می‌کنیم؟

ربات‌های پادار (انسان‌نماها و چهارپایان مکانیکی) که روزی تنها در داستان‌های علمی‌تخیلی وجود داشتند، اکنون در حال ورود به زندگی روزمره و میدان‌های نبرد هستند. با افزایش چشمگیر سرمایه‌گذاری در این فناوری، پژوهشگران در مجله ساینس روباتیکس / Science Robotics ضمن بررسی پیشرفت‌های فنی، به چالش‌های اخلاقی، پیامدهای اقتصادی و ضرورت تدوین سیاست‌های شفاف برای این ماشین‌های هوشمند پرداخته‌اند.

به گزارش ایرنا، وبگاه تک‌اکسپلور در گزارشی آورده است: مطالعه‌ای جامع در مجله ساینس روباتیکس / Science Robotics با عنوان پیشرفت‌ها، چالش‌ها و فرصت‌های ربات‌های پادار به بررسی پنج محور اصلی شامل سخت‌افزار، حرکت، استقلال، داده‌ها و کاربردها پرداخته است. این مطالعه که توسط گروهی بین‌المللی از پژوهشگران انجام شده، نشان می‌دهد که ربات‌های انسان‌نما و چهارپا در شرف تحول بنیادین در نحوه کار، تعامل و هم‌زیستی ما با ماشین‌های هوشمند هستند.

رباتیک‌سازی مراقبت

پروفسور رابرت اسپارو (Robert Sparrow)، از گروه فلسفه دانشگاه موناش و یکی از نویسندگان این مطالعه، هشدار می‌دهد که با واقعی‌تر شدن این ماشین‌ها، بحث درباره اخلاق استفاده از آن‌ها ضروری است. او می‌گوید: به سرعت به نقطه‌ای نزدیک می‌شویم که ربات‌های جدید ما ممکن است نه تنها

ماجرای رنگی که گران‌تر از طلا بود

تا به حال به این فکر کرده‌اید که چرا آبی آسمان در بعضی از نقاشی‌های قدیمی اینقدر چشم‌نواز و درخشان است؟ رازش به سنگی به اسم «لاجورد» بازمی‌گردد که روزگاری ارزشش از طلا هم بیشتر بود. این سنگ خوش‌رنگ، از معادن افغانستان به سراسر جهان باستان سفر کرد و از ماسک فرعون مصر و شاهکارهای «داوینچی» سر درآورد.

سنگ لاجورد که در مقطعی از تاریخ حتی از طلا هم گران‌تر بود، تاریخچه‌ای بیش از ۹ هزار سال دارد، اما لاجورد امروزه همچنان در دنیای هنر، برای ساخت رنگ‌دانه‌های مورد استفاده در کارهای مرمتی به کار می‌رود.

تا چندین قرن، منبع اصلی سنگ لاجورد، افغانستان بود. این سنگ از معادن «شورتوگای» و معادن استان «بدخشان» از اوایل هزاره هفتم پیش از میلاد استخراج می‌شد. در این منابع هنوز هم با روش‌های بسیار ابتدایی و در شرایطی بسیار خطرناک استخراج انجام می‌شود. اوضاع ژئوپولیتیک منطقه را نیز به این موارد اضافه کنید تا متوجه شوید چرا «لاجورد» افغانستان همچنان گران است. وقتی مارکوپولو زمانی از آن محل دیدن کرد، چنین نوشت: «در آن منطقه کوهی وجود دارد که بهترین لاجورد عالم در آن یافت می‌شود. این سنگ مانند رگه‌های نقره، به صورت رگه‌هایی درون کوه دیده می‌شود.»

دیگر ذخایر عمده لاجورد در رشته‌کوه‌های آند در شیلی و در غرب دریاچه بایکال در سیبری قرار دارند. با این حال، لاجورد افغانستان همچنان به دلیل غلظت بیشتر «لازوریت»، بهترین است. بیشتر لاجوردها همچنین حاوی کلسیت (رگه‌های سفید)، سودالیت (آبی) و پیریت (لکه‌های فلزی طلایی‌رنگ) هستند. اولین کاربرد ثبت‌شده از لاجورد به عنوان رنگ‌دانه، در نقاشی‌های غاری در قرن‌های ۶ و ۷ میلادی در افغانستان و معابد بودایی در نزدیکی معدن لاجورد «بدخشان» بود.

کاربرد لاجورد اما به طور کلی به دوران نوسنگی بازمی‌گردد که پس از استخراج از معادن افغانستان، از طریق مسیرهای تجاری باستانی بین افغانستان و «دره سند»، به جهان مدیترانه و جنوب آسیا صادر می‌شد. لاجورد از دوران سومر (حدود ۴۵۰۰ تا حدود ۱۹۰۰ پیش از میلاد) برای انواع اشیاء مانند مَهرها، جواهرات و مجسمه‌ها استفاده می‌شد.

جهان مصر باستان شیفته لاجورد بود اما نه فقط به خاطر زیبایی آن، بلکه چون معتقد بودند که روح را به سوی جاودانگی راهنمایی می‌کند و قلب را به روی عشق می‌گشاید. حتی گفته می‌شد که این سنگ، روح خدایان را در خود دارد. احتمالاً به همین دلیل، در نقاب خاکسپاری توت‌عنخ‌آمون (۱۳۴۱-۱۳۲۳ پیش از میلاد) به کار رفته است.

به گزارش ایسنا، برای مصریان باستان، لاجورد که با تقویت توانایی‌های متافیزیکی، سفر روحانی را تسهیل می‌کرد، کلید رسیدن به کمالات روحانی بود. به همین دلیل هم از آن برای ساخت طلسم‌ها و زیورآلات، مثل سوسک‌های سرکین‌گلان استفاده می‌کردند. جواهرات لاجوردی در حفاری‌های محوطه «نقاده» در مصر پیدا شده است. افسانه‌ها می‌گویند که خود کلئوپاترا از پودر لاجورد به عنوان سایه چشم استفاده می‌کرده است.

لاجورد همچنین در نقاشی‌های چینی قرن‌های ۱۰ و ۱۱ میلادی شناسایی شده است و بعدها نیز در چاپ چوبی ژاپنی، تا اوایل قرن بیستم از آن استفاده می‌شد. کاربرد لاجورد به عنوان رنگ‌دانه در نقاشی‌های مغول نیز دیده شده است.

در غرب اما، در دوران پارینه‌سنگی و نوسنگی، رنگ‌های محبوب، قرمز و سیاه بودند. یونانیان و

جنگ‌های صلیبی آغاز شد، اما کیمیای و هزینه بالای آن به این معنا بود که فقط ثروتمندترین علاقه‌مندان به هنر می‌توانستند از عهده خرید آن برای خلق آثار هنری برآیند.

پودر کوبیده‌شده لاجورد با شدت بیشتری توسط نقاشان در طول قرن‌های ۱۳ و ۱۴ برای ساخت رنگ «اولترامارین» (یک رنگ‌دانه‌ی آبی بسیار درخشان و گران‌قیمت که از کوبیدن و آسیاب کردن سنگ لاجورد به دست می‌آمد) و «Cennino Cennini» (حدود ۱۳۶۰ - پیش از ۱۴۲۷) در کتاب هنر خود، دستورالعمل‌هایی برای تهیه این رنگ‌دانه ارائه می‌دهد. ترکیب‌بندی «ساندرو بوتیچلی» در نقاشی «مریم مقدس در نیايش مسیح خفته»، از اثر «فیلیپو لیبی» الهام گرفته شده است. تحلیل‌ها نشان داده شده است که در این نقاشی لباس آبی مریم مقدس با اولترامارین نقاشی شده است.

سنگ لاجورد در اروپا وارداتی بود و باید از ونیز عبور می‌کرد، پس نخستین استفاده‌ها از رنگ اولترامارین، به بعد از این داستان بازمی‌گردد. پیش‌تر، از «آزوریت» برای زیرسازی آبی در نقاشی‌های ونیزی استفاده می‌شد. «آزوریت» به مراتب ارزان‌تر از اولترامارین بود.

رومیان باستان، سفید را به آن دو اضافه کردند؛ به این دلیل که غربی‌ها هر شئی آبی‌رنگی که برای آن‌ها یادآور بربریت بود را کم‌ارزش می‌شمردند. اقوام سلتی بدن‌های خود را با خالکوبی‌هایی از رنگ‌دانه آبی تزیین می‌کردند. این رنگ، رنگِ خطر و مرگ بود. در روم باستان هم لباس آبی، تداعی‌کننده سوگ و اندوه بود.

اما تغییر نگرش به این رنگ در قرن ۱۲ میلادی، به لطف «ابوت سوژه» (Abbot Suger) اهل فرانسه رخ داد. او شخصیت مهمی در دربار لوئی ششم و لوئی هفتم فرانسه بود و به عنوان دوست و مشاور آنان خدمت می‌کرد. او یکی از نخستین حامیان معماری گوتیک بود و معتقد بود که همه رنگ‌ها، به ویژه رنگ آبی، دارای ماهیتی الهی هستند. تقریباً در همین دوره بود که لباس‌های مریم مقدس به رنگ آبی نقاشی شد تا نشانه‌ای از اندوه برای حضرت مسیح باشد. با گسترش آیین پرستش مریم مقدس در قرون وسطی، آبی به رنگی محبوب تبدیل شد. یکی از قدیمی‌ترین نمونه‌های هنری از این نوع دولوچی معروف «ویلتنون» است.

با این حال گسترش لاجورد در اروپا از دوران

حتی «تیسین»، نقاش پرآوازه قرن شانزدهم میلادی ایتالیایی نیز اولترامارین را صرفه‌جویانه و فقط برای مهم‌ترین عناصر ترکیب‌بندی به کار می‌برد. با این حال، «تیسین» در نقاشی «دیونیزوس و آریادنه» از رنگ اولترامارین مرغوب در حجم بالا استفاده کرد. البته این کار به لطف حامی این نقاشی یعنی «دوک فررا» امکان‌پذیر شد.

لاجورد طبیعی، رنگ‌دانه آبی غالب در این اثر است. این رنگ در آسمان، پارچه‌های آبی، منظره دوردست، و برخی از گل‌ها با سرب سفید مخلوط شده و در نقاط اولترامارین بدون سرب سفید استفاده شده است. در اروپای شمالی نیز نقاشی‌های بزرگی وجود دارند که توسط هنرمندان بزرگ خلق شده‌اند و همگی زیبایی رنگ‌دانه لاجورد را با شکوه تمام عیار آن به نمایش می‌گذارند. «بشارت» از «یان ون‌آیک»، «نیایش مغان» اثر «دورر» و آثار «هانس هلباین» فقط چند نمونه هستند.

«مریم مقدس در میان صخره‌ها» اثر «لئوناردو داوینچی»، اما نمونه‌ای عالی از تأثیر خیره‌کننده اولترامارین بر روی کلیت یک اثر هنری است.

برخی منابع ذکر می‌کنند که میکِل آنژ، مقدار زیادی از لاجورد را برای نقاشی دیواری «داوری نهایی» (۱۵۳۶-۱۵۴۱) در کلیسای سیستین سفارش داده است. به گفته «جورجو وازاری»، «میکِل آنژ» قصد داشت بر روی سقف با اولترامارین و طلا کار کند، اما هرگز فرصت برپا کردن مجدد داربست‌ها را پیدا نکرد. پس از نیمه دوم قرن شانزدهم میلادی، اشیاء بزرگ تراشیده‌شده از لاجورد در ایتالیا ظاهر شدند. حامیان برجسته این نوع اشیاء، خانواده «مدیچی» بودند که در طول قرن شانزدهم، مجموعه‌ای بی‌نظیر از اشیاء، از جمله کاسه‌ها، جام‌ها و کوزه‌های ساخته‌شده و تزیین‌شده با این سنگ گرانبها را جمع‌آوری کردند.

در طول قرن‌های ۱۷ و ۱۸، شاهد استفاده مکرر از اولترامارین هستیم. مشهورترین نمونه این دوره، بدون شک، «یوهانس ورمیر» نقاش چیره‌دست هلندی است که در نقاشی‌هایش به طور گسترده از اولترامارین استفاده کرد.

حالا به سراغ نقاشی‌های دیواری اتحادیه آکسفورد می‌رویم که مجموعه‌ای از نقاشی‌هایی هستند که صحنه‌هایی از اسطوره‌های آرتسوری را به تصویر می‌کشند. گروهی از هنرمندان پیشارافانلی آن‌ها را اجرا کردند و از رنگ اولترامارین استفاده کردند که قیمت آن هنوز بالا بود و در اواسط قرن نوزدهم برای همه در دسترس نبود.

به همین دلیل، در سال ۱۸۲۴ «انجمن صنایع ملی» جایزه‌ای به مبلغ ۶ هزار فرانک را برای هر کسی که بتواند اولترامارین مصنوعی با هزینه‌ای مقرون‌به‌صرفه اختراع کند، پیشنهاد داد. پس از چهار سال، این جایزه به یک شیمیدان فرانسوی به نام «Jean-Baptiste Guimet» تعلق گرفت. با این حال، از آنجا که تمام ذرات این رنگ‌دانه بسیار یکنواخت بودند و نور را به یک‌شکل بازتاب می‌دادند، تصویر حاصل، ظاهری یک‌بُعدی داشت و از عمق، تنوع و گیرایی بصری اولترامارین اصلی بی‌بهره بود.

در سال ۱۹۶۰ میلادی، «ایو کلاین» رنگ بین‌المللی کلاین (IKB) را خلق کرد و به ثبت رساند. این رنگ از یک چسباننده رزین مصنوعی ساخته شده بود که رنگ را در خود معلق نگه می‌دارد و به رنگ‌دانه اجازه می‌دهد تا حد امکان، کیفیت اصلی و شدت رنگ خود را حفظ کند. «اولترامارین»، رنگ‌دانه‌ای است که از لاجورد طبیعی ساخته می‌شود، در حالی که «IKB» معادل مصنوعی آن است که گاهی «اولترامارین فرانسوی» نامیده می‌شود.